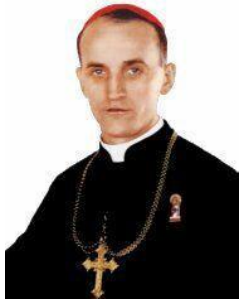

Kratak životopis bl. Alojzija Stepinca

Alojzije Stepinac rođen je u Brezariću, u župi Krašić, 8. svibnja 1898. Njegovi roditelji bijahu Josip i Barbara r. Penić. Otac, koji se ženio dva puta, iz prvog braka imao je četvero djece, a iz braka s Barbarom imao ih je još osmero, među kojima i Alojzije - Viktor. Kršten je 9. svibnja i dobio je ime Alojzije - Viktor. U roditeljskom domu poprimio je ljubav prema domovini, prema radu i vrednovanju života prema Božjim zapovijedima. Od najranijeg djetinjstva usvojio je duh molitve, osobito krunice. U mjesecu svibnju i listopadu kitio je oltarić Majke Božje i palio svijeću. Često mu je kasnije u životu, a osobito na ratištu, pred očima bila divna slika Marijina, osvijetljena u svibanjskoj noći.

Završivši osnovnu školu, pokazujući želju da se posveti svećeničkom staležu, primljen je u sjemenište u Zagrebu. Položivši maturu 1916., stupio je u vojnu službu u Karlovcu. Poslan je u Rijeku da prođe časnički tečaj. Nakon završetka tečaja poslan je na talijansko ratište kao poručnik. Prigodom jedne ofenzive u srpnju 1918. bio je zarobljen te je bio pet mjeseci u zarobljeništvu, da bi 1919. bio razvojačen. Vrativši se u svoj rodni Krašić, sve je iznenadio odlukom da ne želi biti svećenik, nego će se posvetiti poljoprivredi, te upisuje Agronomski fakultet u Zagrebu. No nakon teških kriza, probudio se u njemu opet svećenički poziv pa odlazi u Rim gdje je promoviran u doktora teologije 1. lipnja 1931. Alojzije je 26. listopada 1930. zaređen za svećenika, a svoju prvu misu služio je u bazilici Santa Maria Maggiore.

Prve godine svećeništva

Kao mladi svećenik Alojzije je pokazao iznimnu ljubav prema potrebitima. Obilazi siromašne predjela grada, odriče se svojih obroka da pomogne gladnima. Na njegov poticaj nadbiskup Bauer osniva Karitas zagrebačke nadbiskupije. Sam Stepinac osnovao je i nekoliko pučkih kuhinja. Nadbiskup Bauer povjerio mu je kao svojem ceremonijaru da razriješi dva sukoba u Nadbiskupiji. Imenuje ga privremenim upraviteljem župe Samobor jer župljani nisu htjeli prihvatiti župnika kojega je imenovao nadbiskup Bauer. Isti, samo mnogo teži slučaj, dogodio se i u Sv. Ivanu Zelini, gdje je također Stepinac imenovan privremenim upraviteljem dok nije riješio spor. Strpljivo je podnosio dok su mu slali uvredljiva pisma, kada su pljuvali po njemu i nabacivali se kamenjem.

Nadbiskup koadjutor

Dana 28. svibnja 1934. papa Pio X. imenuje Stepinca nadbiskupom i koadjutorom nadbiskupa zagrebačkog. Bl. Stepinac bio je svjestan težine i odgovornosti koju mu je donijela nova služba. Upravo stoga je i izabrao geslo: "U tebe se, Gospodine, uzdam!" Mladi je nadbiskup uvidio potrebu otvaranja novih župa, i to gotovo proročki, jer župe koje su osnovane bile su daleko od središta Zagreba, gotovo na pustari (Sv. Obitelj, Krist Kralj, Nikola Tavelić).

U vihoru Drugog svjetskog rata

Proglašenjem Nezavisne Države Hrvatske, 10. travnja 1941., nastaje nova situacija. Nadbiskup se radovao slobodi hrvatskoga naroda, ali je odmah zapazio da to nije ona sloboda za kojom se težilo. Zato poziva svoje svećenstvo da prihvate novu stvarnost, ali naglašava da "sveti zanos i plemenito

oduševljenje u izgrađivanju temelja mlade Države Hrvatske budu nadahnuti strahom i ljubavlju za Božji zakon i njegove zapovijedi". Kakve li sreće da je tadašnja vlast čula riječi svojega Nadbiskupa?! Za vrijeme rata Nadbiskup se zauzimao za sve koji su bili progonjeni, bez obzira bili to Židovi, Romi, komunisti, Srbi. Naprosto je bio na strani pravde. U više navrata slao je oštre prosvjede protiv neljudskih zakona, spasio mnoge Židove da ne budu odvedeni u logor, veći broj židovske djece prebacio u druge zemlje na sigurno. Poseban je razbor pokazao u pitanju vjerskih prijelaza. Budući da su mnogi pravoslavni htjeli prijeći u Katoličku crkvu da bi tako spasili život, Nadbiskup u povjerljivoj instrukciji kleru napominje da se, samo "pro foro esterno" prime u Crkvu, a kada prođe, kako on kaže, "vrijeme ludila i divljaštva", vratit će se u svoju Crkvu. To će se kasnije, na žalost, iskoristiti kao optužba protiv Nadbiskupa. Hrabrost Nadbiskupa najbolje odražavaju riječi njemačkog vojnog predstavnika u Zagrebu Glaisea von Horstenaue koji je rekao: "Kad bi jedan biskup u Njemačkoj tako govorio, s propovjedaonice živ ne bi sišao".

Nadbiskup zatvorenik

Dolaskom nove, "oslobodilačke" vlasti, 8. svibnja 1945., započinje hajka na Nadbiskupa. Već je 17. svibnja 1945. odveden u pritvor gdje je ostao 17 dana na ispitivanju. Pokušalo se optužiti Nadbiskupa da je odgovoran za događaje u NDH. S obzirom na to da nije bilo dokaza, Nadbiskup je pušten iz pritvora i ubrzo se susreo s Titom. Tito je naglašavao da je primarni problem pitanje nacionalne crkve, koja bi se odvojila od Rima i "služila narodu". Vrhunac svega bilo je Pastirsko pismo od 20. rujna 1945. koje su potpisali svi biskupi tadašnje Jugoslavije. Otada je otpočela nesmiljena borba protiv Katoličke crkve. Od 7. siječnja 1946. danju i noću stajao je pred Nadbiskupskim dvorom automobil OZNE da bi "štitio" Nadbiskupa u tim opasnim vremenima. Bilo je jasno da se stvara sve veća hajka na Nadbiskupa i da je samo pitanje vremena kada će biti uhapšen.

"Prežalosni proces"

Dana 9. rujna 1946. započelo je suđenje protiv osmorice optuženika. Među njima bio je i tajnik nadbiskupa Stepinca vlč. Ivan Šalić. Javni tužitelj, Jakov Blažević, tako je prethodno vodio proces da pripremi uhićenje i suđenje nadbiskupu Stepincu. Protiv njega svjedočili su i neki svećenici, no treba imati na umu da su svi oni prošli kroz teška mučenja i tako bili pripremani da mogu reći ono što sud traži. Tako je 18. rujna 1946. u ranim jutarnjim satima, dok se spremao za službu Božju, uhićen nadbiskup Stepinac. Suđenje je, uostalom kao i u svim montiranim procesima, išlo vrlo brzo. Vrlo pomno su birani svjedoci. Naravno samo oni koji su optuživali. Odbačeni su mnogi svjedoci, osobito srpske nacionalnosti (između ostalog i episkop Emilijan) koji su željeli svjedočiti u korist Nadbiskupa. Izbačeni su mnogi dokumenti koji su bjelodano pokazivali Nadbiskupovu nevinost. Branitelji po službenoj dužnosti, dr. Ivo Politeo i dr. Natko Katičić, nisu imali vremena pripremiti se za obranu, iako je obrana i jednog i drugog branitelja bila briljantna. No sve to ništa nije pomoglo. Presuda je donesena 11. listopada 1946. a glasila je: lišenje slobode s prisilnim radom u trajanju od 16 godina te gubitak političkih i građanskih prava u trajanju od pet godina. Nadbiskup je pet godina proveo u zatvoru u Lepoglavi, a ostali dio, do svoje smrti, u zatočeništvu u Krašiću. Umro je 10. veljače 1960. , a sahranjen 13. veljače u zagrebačkoj katedrali.